

Deze handreiking moet worden beschouwd als een werkdocument. In een keer een sluitende aanpak voor de terugplaatsing vanuit JJI of Jeugdzorgplus uit te kunnen werken blijkt te ambitieus. Omdat er altijd nog weer nieuwe ontwikkelingen zijn en omdat het in elke regio altijd weer net anders is. Het advies is er vooral mee aan de slag te gaan. Aan de hand van concrete casuïstiek de vragen te beantwoorden en dan de afspraken vast te leggen. Verder is de handreiking vooral procedureel van opzet. De inhoudelijke uitwerking: Wat is het passende onderwijs/zorgaanbod voor deze leerling(en) zal op maat moeten vorm krijgen om van daaruit een meer algemene aanpak te bepalen.

Terugplaatsing vanuit JJI of Jeugdzorgplus: *mijn vragen!?*

Elk samenwerkingsverband Passend onderwijs (SWV) heeft de verantwoordelijkheid dat alle leerlingen in het (V)SO een plaats op een school krijgen. Dit geldt ook voor de leerlingen die tijdelijk onderwijs hebben gevolgd in een gesloten instelling, zij zijn toelaatbaar tot het (V)SO.

De school in de gesloten instelling, JJI of Jeugdzorgplus, moet afspraken maken met het samenwerkingsverband (waartoe de leerling behoorde) over de terugplaatsing van de leerling na het gesloten verblijf. Elk samenwerkingsverband moet een ondersteuningsplan maken. De afspraken over een doorlopend leertraject van jongeren uit een gesloten instelling kunnen in het ondersteuningsplan vastgelegd worden. (artikel 40, lid 16 WEC)

Om aan deze opdracht te voldoen een handreiking '*in vragen gesteld*' gebaseerd op het bijgevoegde stroomschema met daarin 5 fases: vooraf, voorbereiding, overdracht, plaatsing, nazorg. Elk samenwerkingsverband zal zelf, in overleg met de partners, op maat de eigen beantwoording moeten uitwerken. Hierbij uitgaande van het gemeenschappelijke gedachtegoed van Passend onderwijs en Zorg voor jeugd: werk integraal en complementair.

n.b. Deze handreiking geldt voor het Voortgezet (Speciaal) Onderwijs (V(S)O) maar kan in principe 1:1 worden omgezet in een handreiking voor het MBO.

Startvraag:

- *Beschouwt de school / het SWV van herkomst plaatsing in geslotenheid, in JJI of Jeugdzorgplus, als een onderdeel van een doorlopend onderwijstraject ja of nee?*

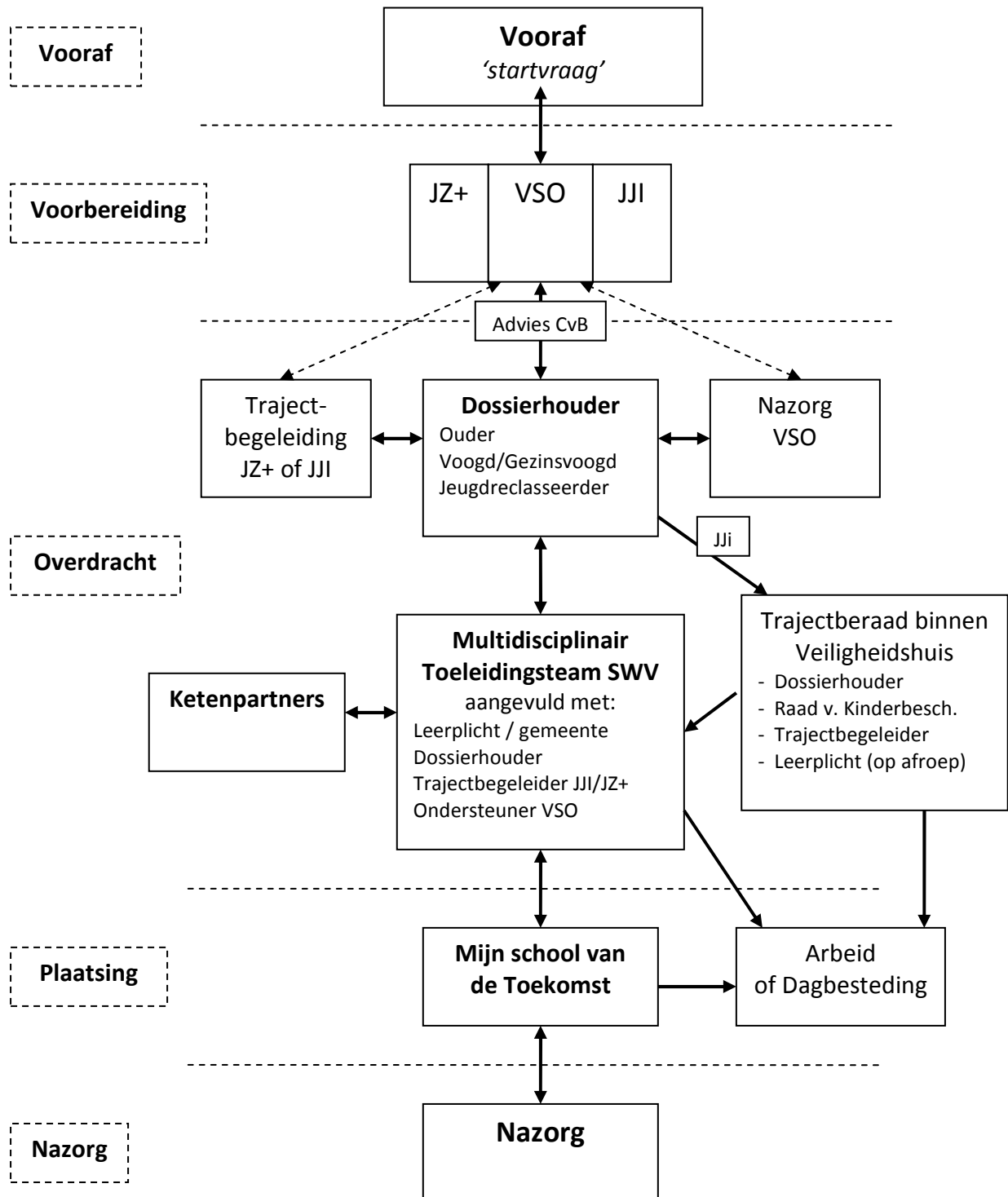
Zo ja, dan zal gedurende het gehele traject de verbinding met de school van herkomst kunnen/moeten worden onderhouden en zal de terugplaatsing relatief eenvoudig verlopen. Bestuur en schoolleiding van de school van herkomst moeten dan wel akkoord gaan met de afspraak dat ook al wordt de leerling, om dubbele bekostiging te voorkomen, uitgeschreven uit de school van herkomst en ingeschreven in de instituutsschool, men bij terugplaatsing zonder voorbehoud de leerling opnieuw inschrijft.

Zo nee, dan is terugkoppeling met de school van herkomst niet als vanzelfsprekend en zal het SWV bij terugkeer haar verantwoordelijkheid moeten waarmaken om een passend school te vinden voor ook deze jongeren die recht hebben op hun 'passende' onderwijs. Deze situatie komt overeen met de gevallen waar, om welke reden dan ook, de leerling geen school van herkomst heeft.

Spelregels:

Ongeacht welke keuze men maakt, de schoolbesturen zullen binnen het kader van het ondersteuningsplan met elkaar spelregels moeten vaststellen hoe om te gaan met 'terugkeer uit geslotenheid'. Inclusief de wijze waarop scholen worden aangesproken indien men de spelregels niet nakomt.

Stroomschema: Terugplaatsing vanuit JJI of Jeugdzorgplus

5 fases

Advies is om voor het beantwoorden van de vragen een breed samengestelde werkgroep in te richten. De cursief gedrukte vragen zijn van juridisch, financieel en kunnen in zijn algemeenheid worden beantwoord. Men zal wel altijd naar de consequenties hiervan moeten kijken voor de eigen situatie.

Vooraf

- *Wat staat in de wet- en regelgeving over wat samenwerkingsverbanden passend onderwijs in de toekomst geregeld moeten hebben voor de in- en uitstroom van leerlingen van en naar JIJ/Jeugdzorgplus?*
- *Wat zijn de overeenkomsten en verschillen in de uitwerking van de uitplaatsing tussen JIJ en Jeugdzorgplus?*
- *Welke rol heeft de rechter tijdens het 'uitstroomtraject'?*
- *Wat zijn de 'spelregels' binnen het samenwerkingsverband (SWV) m.b.t. de instroom vanuit een gesloten instelling, al dan niet als onderdeel van een doorlopend leertraject en die zijn vastgelegd in het ondersteuningsplan?*
- *Welke verplichtingen heeft de school van herkomst?*
- *Wat is de standaard toeleidings- en plaatsingsprocedure van het samenwerkingsverband en op welke manier is het 'multidisciplinaire toeleidingsteam' samengesteld?*

Vorbereiding

- *Wat zijn de taken en verantwoordelijkheden van de verschillende dossierhouders: ouders, voogd, gezinsvoogd en jeugdreclasserder?*
- *Op welke manier moet de trajectbegeleiding vanuit JIJ/Jeugdzorgplus worden verzorgd, waar kunnen de jongeren en hun ouders op rekenen en wat betekent dat voor het onderwijs en de ketenpartners?*
- *Op welke manier moet de ondersteuning vanuit het 'VSO in geslotenheid' worden verzorgd, waar kunnen de jongeren en hun ouders op rekenen en wat betekent dat voor het onderwijs en de ketenpartners?*
- *Hoe kan de toestemming van de dossierhouder worden geregeld zodat met alle partijen vanaf de eerste dag te gecommuniceerd kan worden over de voortgang, en benodigde informatie kan worden opgevraagd?*
- *Hoe kan worden voorkomen dat andere partijen het proces van uitstroom verstoren met allerlei 'goedbedoelde', eigen adviezen en acties?*
- *Hoe en wanneer wordt 'mijn school van de toekomst' betrokken bij de terugplaatsing?*

Overdracht

- *Krijgt een leerling bij terugplaatsing altijd een cluster 4 indicatie op basis van art. 11 van de WEC of zijn er ook alternatieven mogelijk, en zo ja welke?*
- *Wat zijn de taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden van het multidisciplinaire toeleidingsteam in relatie tot het 'deskundigheidsadvies'?*
- *Onder welke voorwaarden wordt een dossier uit JIJ/Jeugdzorgplus in behandeling genomen door het 'multidisciplinaire toeleidingsteam' van het samenwerkingsverband?*
- *Hoe is de 'warme' overdracht geregeld tussen alle betrokkenen?*
- *Op welke manier garandeert het samenwerkingsverband de 'dossierhouder' (ouder, voogd, jeugdreclasserder) dat de leerling altijd een onderwijstraject kan ontvangen?*
- *Op welke wijze is de afdeling leerplicht van de woonplaats van de leerling betrokken bij de uitplaatsing vanuit JIJ/Jeugdzorgplus?*
- *Wat is de relatie met het Veiligheidshuis en hoe wordt die ingevuld?*

Plaatsing

- *Wat zijn de bekostigingsregels bij plaatsing vanuit JIJ/Jeugdzorgplus voor- en na de teldatum?*
- *Kan een school een leerling uit geslotenheid weigeren, en zo ja op basis van welke argumenten?*
- *Welke monitoring en evaluatiemomenten worden in het handelingsplan opgenomen om een succesvol onderwijstraject te bereiken en het risico op terugval te minimaliseren?*

- Wat zijn de afspraken bij 'onverwachtheden' zoals vervroegde/uitgestelde uitplaatsing, wachtlijsten in onderwijs en/of ondersteuning, examentrajecten?

Nazorg

- *Op welke manier moet de trajectbegeleiding vanuit JJI/Jeugdzorgplus de nazorg verzorgen, waar kunnen de jongeren en hun ouders in de nazorg op rekenen en wat betekent dat voor het onderwijs en de ketenpartners?*
- *Op welke manier moet de ondersteuning vanuit het 'VSO in geslotenheid' de nazorg verzorgen, waar kunnen de jongeren en hun ouders in de nazorg op rekenen en wat betekent dat voor het onderwijs en de ketenpartners?*

Voorbeeldtekst met aandachtspunten voor het ondersteuningsplan

Spelregels en randvoorwaarden voor V(S)O-scholen en Samenwerkingsverbanden Passend onderwijs om een doorlopend leertraject bij plaatsing van een leerling in een JJI of instelling voor Jeugdzorg Plus te realiseren.

Uitgangspunten:

- De schoolbesturen die gezamenlijk dit samenwerkingsverband vormen hebben besloten dat als een leerling is ingeschreven in het onderwijs dan is de school van inschrijving verantwoordelijk voor een doorlopend leertraject. Ongeacht hoe dit traject wordt vorm gegeven. De plaatsing in een JJI/Jeugdzorgplus wordt vanuit dit perspectief beschouwd als een onderdeel van een doorlopend onderwijstraject.
- Het Samenwerkingsverband heeft afspraken gemaakt over de terugplaatsing van leerlingen uit geslotenheid met de scholen verbonden aan JJI en Jeugdzorgplus. Dit overeenkomstig artikel 40, lid 16 WEC.

Spelregels en randvoorwaarden

De spelregels

Bij het vaststellen van de 'spelregels' gaat het enerzijds om het vastleggen van de afspraken tussen de V(S)O-school en de school in de gesloten instelling enerzijds en de verhouding van de V(S)O-school tot het Samenwerkingsverband anderzijds. In het eerste geval is het noodzakelijk welke functionarissen (mentor/zorgcoördinator/commissie van begeleidig/directie) welke rol en taken hebben ten aanzien van de spelregels. Het gaat hierbij tevens ook om de bevoegdheden: wie bepaalt wat? Wie communiceert vervolgens met de instellingsschool over wat? Wie is het eerste aanspreekpunt voor deze school?

Bij de verhouding van de school tot het Samenwerkingsverband is het essentieel dat het primair de school is waar de (eerste) verantwoordelijkheid ligt. Het Samenwerkingsverband komt slechts in actie als spelregels niet worden nageleefd en/of er sprake is van stagnatie.

Ook hierbij moet duidelijk zijn wie binnen het Samenwerkingsverband welke bevoegdheden heeft. Het systeem moet sluitend zijn. Scholen die zich niet aan de 'spelregels' houden worden door het Samenwerkingsverband aangesproken.

Een dergelijke werkwijze vraagt om een functionaris van het Samenwerkingsverband die dit spel (zakelijk) kan spelen. Een bestuurlijk akkoord op de spelregels is een randvoorwaarde.

Hierbij is het van groot belang dat er bestuurlijke bereidheid is om de verantwoordelijkheid voor en betrokkenheid bij de (formeel uitgeschreven) leerling in de instellingsschool als uitgangspunt voor het handelen te nemen en tegelijkertijd een sluitende aanpak voor te staan waarin het Samenwerkingsverband een specifieke rol heeft.

Spelregels op het niveau van de school van herkomst:

- de school blijft (mede)verantwoordelijk voor de leerloopbaan van de leerling op de instellingsschool;
- de school maakt duidelijk of de leerling na afloop van het verblijf kan terugkeren;

- de school draagt van herkomst (tijdig) relevante informatie over de leerloopbaan van de leerling en zijn functioneren op school over;
- de school maakt afspraken met de instellingsschool over de wijze waarop zij tijdens het verblijf van de leerling betrokken blijft.

Spelregels op het niveau van het Samenwerkingsverband:

- het Samenwerkingsverband is aanspreekbaar op het realiseren en naleven van de spelregels die op het niveau van de school zijn gemaakt. En zoals die zijn opgenomen in het ondersteuningsplan;
- het Samenwerkingsverband is aanspreekbaar indien (rechtstreekse) (her)plaatsing van leerlingen uit geslotenheid naar een V(S)O-school stagneert: het oordeel van het SWV is hierbij bindend;
- het Samenwerkingsverband is verantwoordelijk voor het realiseren van een passende plek voor elke leerling;
- het Samenwerkingsverband maakt inzichtelijk op welke wijze de aanspreekbaarheid wordt geoperationaliseerd

Checklist

Op het niveau van de school:

Wie is in de school betrokken bij (de consequenties van) de plaatsing van de leerling op een school in een gesloten setting? Wie heeft daarbij welke bevoegdheden? Wat is er voor nodig om de verantwoordelijkheid van de school in deze situatie waar te maken? Wie is verantwoordelijk voor de overdracht van informatie naar de instellingsschool? Voor het maken van afspraken over de betrokkenheid tijdens het verblijf? Wie bepaalt of de leerling kan terugkeren? Wie communiceert wat met instellingsschool, ouders en leerling?

Op het niveau van het Samenwerkingsverband:

Zijn de spelregels op de individuele scholen bekend? Zijn de spelregels bestuurlijk bekrachtigd? Is geregeld wie binnen het Samenwerkingsverband toeziet op naleving van deze spelregels? Wie monitort de acties die hieruit voortvloeien? Hoe communiceert het Samenwerkingsverband de spelregels met scholen in geslotenheid?